

Infracțiunile de corupție

Conf. univ. dr. Adrian FANU-MOCA*

Universitatea de Vest, Timișoara

Facultatea de Drept

Abstract

The study analyzes corruption offenses from a double perspective – both synchronically and diachronically, starting from the provisions of the Criminal Law Convention on Corruption. Thus, the author examines the offenses of bribery (as both accepting and giving of bribe), peddling of influence, municipal corruption, by underlining the novelties brought about by the new Penal Code, with special focus on the non-incrimination in a separate article, of the offense of bribery of officers, as distinguished from the accepting of bribe, as well as the non-incrimination of accepting bribe under the form of an omission to reject a proposal of bribe, as previously incriminated by the former Penal Code.

Keywords: *corruption offenses; active corruption; passive corruption; petty corruption; grand corruption; bribery; influence peddling; municipal corruption*

Rezumat

Studiul analizează infracțiunile de corupție dintr-o dublă perspectivă – atât sincron, cât și diacronic, pornind de la reglementările Convenției penale privind corupția. Astfel, sunt supuse discuției infracțiunile de luare de mită, dare de mită, trafic de influență, cumpărare de influență, subliniindu-se aspectele de noutate reglementate de noul Cod penal, în special cu privire la neincriminarea sub forma unei infracțiuni distincte de luarea de mită a primirii de foloase necuvenite și a neincriminării luării de mită prin nerespingerea propunerii din vechiul Cod penal.

Cuvinte-cheie: *infracțiuni de corupție; corupție activă; corupție pasivă; mică corupție; marea corupție; luare de mită; dare de mită; trafic de influență; cumpărare de influență*

* adrian.fanu@e_uvt.ro

1. Preliminarii

Ilicitul penal în sfera funcției publice a cunoscut mutații serioase în ultimii ani, mai ales prin particularizarea răspunderii penale în sfera combaterii corupției ca fenomen social, lupta împotriva corupției și, în special, împotriva corupției agenților puterii publice devenind o prioritate în România, fiind, totodată, clamată ca prioritate la nivelul Uniunii Europene.

În acest sens, sub egida Consiliului Europei a fost adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999 Convenția penală privind corupția, intrată în vigoare la data de 1 iulie 2002, ratificată de România prin Legea nr. 27/2002¹. De asemenea, statele membre ale Consiliului Europei și Comunitatea Europeană au adoptat la Strasbourg la 4 noiembrie 1999 Convenția civilă privind corupția², care definește în art. 2 „corupția”, prin care „se înțelege faptul de a solicita, de a oferi, de a da sau de a accepta, direct sau indirect, un comision ilicit sau un alt avantaj necuvenit sau promisiunea unui asemenea avantaj necuvenit care afectează exercitarea normală a unei funcții sau comportamentul cerut beneficiarului comisionului ilicit sau al avantajului necuvenit sau al promisiunii unui asemenea avantaj necuvenit”.

Codul penal din 1968³ a reglementat în Titlul VI al Părții speciale infracțiunile care aduc atingere unor activități de interes public sau altor activități reglementate de lege⁴, cele mai numeroase texte ale Codului penal regăsindu-se în cuprinsul acestui titlu, care prezintă o arie vastă de incriminări, unite prin același obiect juridic generic: „fasciculul de relații sociale a căror existență este asigurată prin apărarea unor valori sociale ca: bunul mers al organizațiilor de stat, precum și al celor obștești, interesele legale ale persoanelor, înfăptuirea justiției, siguranța circulației pe căile ferate”⁵. Astfel, acest titlu este structurat în patru capitole: „Infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul” (capitolul I – art. 246-258); „Infracțiuni care împiedică înfăptuirea justiției” (capitolul II – art. 259-272); „Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate” (capitolul III –

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 30 ianuarie 2002.

² Prin Raportul explicativ al Convenției civile privind corupția s-a arătat: „*Consiliul Europei participă activ la lupta internațională împotriva corupției datorită amenințării evidente pe care aceasta o reprezintă pentru principiile fundamentale pe care le apără această instituție, și anume: supremația legii, stabilitatea instituțiilor democratice, drepturile omului și progresul economic și social. Mai mult, corupția este o problemă care se pretează bine la cooperarea internațională: ea este comună majorității, dacă nu tuturor statelor membre și prezintă adeseori aspecte transnaționale. Totuși, specificitatea Consiliului Europei rezidă în abordarea multidisciplinară a fenomenului care constă în tratarea corupției din punctul de vedere al dreptului penal, civil și administrativ.*”

³ Codul penal a fost adoptat prin Legea nr. 15/1968, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea I, nr. 79-79bis din 21 iunie 1968, intrând în vigoare, conform dispozițiilor art. 363, la 1 ianuarie 1969. Acesta a fost republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 16 aprilie 1997.

⁴ Inițial denumirea Titlului VI al Părții speciale era „*Infracțiuni care aduc atingere activităților organizațiilor de stat, organizațiilor obștești sau altor activități reglementate de lege.*”

⁵ A se vedea S. Kahane, *Explicații introductive (Infracțiuni care aduc atingere activității organizațiilor de stat, organizațiilor obștești sau altor activități reglementate de lege)* în V. Dongoroz ș.a., *Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea specială*, vol. IV, Editura Academiei – Ed. All Beck, București, 2003, p. 63.

art. 273-278); „Infrațiuni privitoare la regimul stabilit pentru unele activități reglementate de lege” (capitolul II – art. 279-281¹). Așa cum s-a remarcat în literatura de specialitate⁶, „deși au o mare varietate, toate aceste infrațiuni au fost cuprinse într-un singur titlu datorită trăsăturii esențiale comune, constând în aceea că, prin săvârșirea lor, se aduce atingere unor relații sociale de aceeași natură”.

Avându-se în vedere evoluția fenomenului infracțional în sfera exercitării funcțiilor publice, precum și actele internaționale în această materie la care statul nostru a aderat, a fost adoptată Legea nr. 78/2000⁷, act normativ care în art. 2 circumscrie scopul acestei reglementări speciale, prevăzând: „Persoanele prevăzute la art. 1⁸ sunt obligate să îndeplinească îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională, și să asigure ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite”.

Această lege realizează în art. 5 o clasificare a infracțiunilor care reprezintă obiectul ei de reglementare, încadrându-le în patru categorii: a) infracțiuni de corupție – cele prevăzute la art. 254-257 C. pen., la art. 6¹ și 8² din lege, precum și infracțiunile prevăzute în legi speciale, ca modalități specifice ale acestor infracțiuni; b) infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție – cele prevăzute la art. 10-13 din lege; c) infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție – cele prevăzute la art. 17 din lege; d) infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene – cele prevăzute la art. 18¹-18⁵ din lege⁹.

Simpla lectură a acestui tablou sinoptic reglementat de art. 5 din Legea nr. 78/2000 conduce la concluzia că sfera noțiunii infracțiunilor de corupție, în lumina scopului

⁶ F. Dragomir, *Răspunderea penală a magistratului*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 79.

⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000.

⁸ Art. 1 din Legea nr. 78/2000 prevede: „Prezenta lege instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție și se aplică următoarelor persoane: a) care exercită o funcție publică, indiferent de modul în care au fost investite, în cadrul autorităților publice sau instituțiilor publice; b) care îndeplinesc, permanent sau temporar, potrivit legii, o funcție sau o însărcinare, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, în cadrul serviciilor publice, regiilor autonome, societăților comerciale, companiilor naționale, societăților naționale, unităților cooperatiste sau al altor agenți economici; c) care exercită atribuții de control, potrivit legii; d) care acordă asistența specializată unităților prevăzute la lit. a) și b), în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența; e) care, indiferent de calitatea lor, realizează, controlează sau acordă asistență specializată, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, cu privire la: operațiuni care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale; f) care dețin o funcție de conducere într-un partid sau într-o formațiune politică, într-un sindicat, într-o organizație patronală ori într-o asociație fără scop lucrativ sau fundație; g) alte persoane fizice decât cele prevăzute la lit. a)-f), în condițiile prevăzute de lege”.

⁹ În acest sens, a se vedea și R. Glodeanu, *Luarea și darea de mită*, Ed. Hamangiu, București, 2009, p. 5-9.

reglementar postulat de art. 2 din lege, nu mai era limitată la clasicele infracțiuni reglementate de art. 254-257 C. pen., acestora adăugându-li-se un număr considerabil de infracțiuni care puteau fi clasificate în categoria infracțiunilor de serviciu.

Noul Cod penal adoptat prin Legea nr. 286/2009¹⁰, care a intrat în vigoare, conform dispozițiilor art. 246 din Legea nr. 187/2012¹¹, la data de 1 februarie 2014, reglementează în Titlul V al Părții speciale „Infracțiunile de corupție și de serviciu”, acesta fiind structurat în două capitole: Capitolul I – „Infracțiuni de corupție” (art. 289-294) și Capitolul II – „Infracțiuni de serviciu” (art. 295-309).

Spre deosebire de Codul penal din 1968, care reglementa, așa cum am arătat mai sus, în Capitolul I al Titlului VI al Părții speciale, împreună, infracțiunile de serviciu și cele de corupție sub denumirea de „infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul”¹², această abordare normativă fiind criticată încă de la publicarea Codului, apreciindu-se că „într-o clasificare perfectă capitolul ar fi trebuit să cuprindă numai infracțiunile de serviciu, dar exigențele unei perfecte clasificări nu au putut fi respectate, deoarece strânsa legătură pe care o au cu atribuțiile de serviciu a impus ca și infracțiunile în legătură cu serviciul să fie incluse în acest capitol”¹³.

Codul penal din 2009, restabilind ordinea valorilor sociale ocrotite de legea penală și, pe cale de consecință, ordinea incriminărilor, a realizat acest deziderat prin reglementarea în Titlul V al Părții speciale a celor două capitole, ordinarea infracțiunilor prin așezarea într-o poziție reglementară preeminentă a infracțiunilor de corupție fiind generată de importanța dată procesului de combatere a corupției, atât în România, cât și în contextul social-politic european.

Odată cu punerea în aplicare a noului Cod penal, prin art. 79 din Legea nr. 187/2012 a fost modificată și Legea nr. 78/2000 cu modificările și completările ulterioare, prevăzându-se la art. 5 că „în înțelesul prezentei legi, sunt infracțiuni de corupție infracțiunile prevăzute la art. 289-292 C. pen., inclusiv atunci când acestea sunt comise de persoanele prevăzute la art. 308 C. pen.”, fiind infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție infracțiunile prevăzute la art. 10-13. De asemenea, în alin. (3) al aceluiași text normativ se precizează că „dispozițiile prezentei legi sunt aplicabile și infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prevăzute la art. 18¹-18⁵, prin sancționarea cărora se asigură protecția fondurilor și a resurselor Uniunii Europene”.

Rezultă, astfel, că legiuitorul a renunțat la categoria infracțiunilor în legătură cu infracțiunile de corupție reglementate de art. 17 din Legea nr. 78/2000, acest text fiind abrogat *expressis verbis* prin dispozițiile art. 79 pct. 10 din Legea nr. 187/2012.

¹⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009.

¹¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012.

¹² S-a apreciat că infracțiunile de serviciu „nu pot avea subiecți activi nemijlociți decât funcționari sau alți salariați”, în vreme ce în cazul infracțiunilor în legătură cu serviciul, „subiecții activi nemijlociți pot fi orice persoane”. În acest sens, S. Kahane, *op. cit.*, p. 68.

¹³ *Idem.*

2. Clasificarea infracțiunilor de corupție

Infracțiunile de corupție pot fi clasificate din mai multe puncte de vedere.

Astfel, în primul rând, pornind de la prevederile art. 5 alin. (1) și (2) din Legea nr. 78/2000, astfel cum aceasta a fost modificată prin Legea nr. 187/2012, „sunt infracțiuni de corupție infracțiunile prevăzute la art. 289-292 C. pen., inclusiv atunci când acestea sunt comise de persoanele prevăzute la art. 308 C. pen.”, iar, în înțelesul aceleiași legi, „sunt infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție infracțiunile prevăzute la art. 10-13”¹⁴. Prin urmare, legiuitorul prin chiar textul art. 5 din Legea nr. 78/2000, amplasat în Capitolul III – Secțiunea 1 intitulată „Categoriile de infracțiuni” a înțeles să clasifice infracțiunile reglementate de această lege în două mari categorii – *infracțiuni de corupție* și *infracțiuni asimilate celor de corupție*¹⁵.

O altă clasificare poate fi realizată după criteriile impuse de art. 13 din O.U.G. nr. 43/2002 privind Departamentul Național Anticorupție¹⁶, aprobată prin Legea nr. 503/2002¹⁷, infracțiunile de corupție putându-se clasifica în *infracțiuni de mare corupție* – cele care sunt date în competența de urmărire penală a Direcției Naționale Anticorupție și *infracțiuni de mică corupție* – date în competența parchetelor de pe lângă tribunale.

Astfel, conform dispozițiilor precitatului art. 13, competența Direcției Naționale Anticorupție se stabilește după două criterii și anume: conform dispozițiilor lit. a) a alin. (1), „valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul¹⁸ infracțiunii de corupție” care trebuie să fie „mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 euro”, iar, conform dispozițiilor lit. b) a alin. (1), calitatea persoanei, „indiferent de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție”. Astfel, sunt infracțiuni de mare corupție, cele care sunt comise de către: „deputați; senatori; membrii din România ai Parlamentului European; membrul desemnat de România în Comisia Europeană; membri ai Guvernului, secretari de stat ori subsecretari de stat și asimilații acestora; consilieri ai miniștrilor; judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai Curții Consti-

¹⁴ Dispozițiile art. 5 alin. (3) din Legea nr. 78/2000 prevăd că „dispozițiile prezentei legi sunt aplicabile și infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prevăzute la art. 18¹-18⁵, prin sancționarea cărora se asigură protecția fondurilor și a resurselor Uniunii Europene”, aceste infracțiuni nefiind calificate de către legiuitor drept infracțiuni de corupție.

¹⁵ În forma anterioară modificării realizate prin Legea nr. 187/2012, art. 5 din Legea nr. 78/2000 clasifica aceste infracțiuni în: infracțiuni de corupție și infracțiuni asimilate celor de corupție și infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, reglementate de art. 17 – în prezent abrogat –, la care se adăugau infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prevăzute la art. 18¹-18⁵. În același sens, a se vedea S. Bogdan, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 303.

¹⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din data de 11 aprilie 2002. Inițial titlul Ordonanței de urgență nr. 43/2002 privea Parchetul Național Anticorupție, ulterior fiind modificat în sensul că privea Departamentul Național Anticorupție. Deși prin Legea nr. 54/2006, Departamentul Național Anticorupție și-a schimbat denumirea în Direcția Națională Anticorupție, titlul ordonanței de urgență nu a mai fost modificat.

¹⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din data de 18 iulie 2002.

¹⁸ Exprimarea utilizată de legiuitor este una criticabilă atâta timp cât doctrina de drept penal este quasiunanimă în a aprecia că infracțiunile de corupție nu au un element material.

tuționale; ceilalți judecători și procurori; membrii Consiliului Superior al Magistraturii; președintele Consiliului Legislativ și locțiitorul acestuia; Avocatul Poporului și adjuncții săi; consilierii prezidențiali și consilierii de stat din cadrul Administrației Prezidențiale; consilierii de stat ai prim-ministrului; membrii și auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi a României și ai camerelor județene de conturi; guvernatorul, prim-viceguvernatorul și viceguvernatorii Băncii Naționale a României; președintele și vicepreședintele Consiliului Concurenței; ofițeri, amirali, generali și mareșali; ofițeri de poliție; președinții și vicepreședinții consiliilor județene; primarul general și viceprimarii municipiului București; primarii și viceprimarii sectoarelor municipiului București; primarii și viceprimarii municipiilor; consilieri județeni; prefecți și subprefecți; conducătorii autorităților și instituțiilor publice centrale și locale și persoanele cu funcții de control din cadrul acestora, cu excepția conducătorilor autorităților și instituțiilor publice de la nivelul orașelor și comunelor și a persoanelor cu funcții de control din cadrul acestora; avocați; comisarii Gărzii Financiare¹⁹; personalul vamal; persoanele care dețin funcții de conducere, de la director inclusiv, în cadrul regiilor autonome de interes național, al companiilor și societăților naționale, al băncilor și al societăților comerciale la care statul este acționar majoritar, al instituțiilor publice care au atribuții în procesul de privatizare și al unităților centrale financiar-bancare; persoanele prevăzute la art. 293²⁰ și 294²¹ C. pen.”

Infrațiunile de mică corupție sunt, *per a contrario*, infrațiunile date în competența de urmărire penală a parchetelor de pe lângă tribunale, conform dispozițiilor art. 56 alin. (3) lit. b) raportat la art. 36 alin. (1) lit. a) C. pr. pen.

O altă clasificare a infrațiunilor de corupție a fost realizată de către Convenția penală privind corupția, intrată în vigoare la data de 1 iulie 2002, care împarte corupția în două categorii: *corupția activă*, reglementată de art. 2 și, respectiv, *corupția pasivă*, reglementată de art. 3.

Corupția activă reprezintă promisiunea, oferirea sau darea cu intenție de către persoane, direct sau indirect, a unui folos necuvenit, unui funcționar public, pentru sine sau pentru altul, în vederea îndeplinirii sau abținerii de la îndeplinirea unui act în exercițiul funcției sale, câtă vreme, corupția pasivă reprezintă solicitarea ori primirea cu

¹⁹ Prin art. 19 alin. (2) din O.U.G. nr. 74/2013, Garda Financiară a fost desființată, categoria de funcționari publici a comisarilor Gărzii Financiare nemaexistând în prezent.

²⁰ Este vorba despre persoanele care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunțe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este dat spre soluționare de către părțile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfășoară în baza legii române ori în baza unei alte legi.

²¹ Este vorba despre: a) funcționarii sau persoanele care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare în cadrul unei organizații publice internaționale la care România este parte; b) membrii adunărilor parlamentare ale organizațiilor internaționale la care România este parte; c) funcționarii sau persoanele care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare, în cadrul Uniunii Europene; d) persoanele care exercită funcții juridice în cadrul instanțelor internaționale a căror competență este acceptată de România, precum și funcționarilor de la grefele acestor instanțe; e) funcționarii unui stat străin; f) membrii adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin; g) jurații din cadrul unor instanțe străine.

intenție de către un funcționar public, direct sau indirect, a unui folos necuvenit, pentru sine sau pentru altul, sau acceptarea unei oferte sau promisiuni a unui astfel de folos, în vederea îndeplinirii ori abținerii de la îndeplinirea unui act în exercițiul funcțiilor sale²².

3. Infracțiunile de corupție

3.1. Luarea de mită este reglementată de art. 289 C. pen. și de art. 7 Legea nr. 78/2000, republicată, textele antecitate incriminând o variantă tip, o variantă asimilată, o variantă atenuată și o variantă agravată²³.

Varianta tip este prevăzută de art. 289 alin. (1) C. pen., constatând în „fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri”, pedeapsa prevăzută fiind închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

Varianta asimilată este prevăzută în alin. (2) al aceluiași text de incriminare, care prevede că „fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri”.

Varianta atenuată este prevăzută de art. 308 C. pen. și constă în fapta prevăzută de art. 289 săvârșită de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice, în acest caz limitele speciale ale pedepsei reducându-se cu o treime, conform dispozițiilor art. 308 alin. (2) C. pen.

Varianta agravată este prevăzută de art. 7 din Legea nr. 78/2000, republicată, care atunci când subiectul activ este unul dintre subiectele prevăzute de lit. a)-d) ale textului normativ mai sus citat, limitele de pedeapsă prevăzute de art. 289 C. pen. majorându-se cu o treime. Astfel, categoriile de subiecți prevăzute de art. 7 sunt:

- a) persoanele care exercită o funcție de demnitate publică;
- b) judecătorii sau procurorii;
- c) persoanele care sunt organe de cercetare penală sau care au atribuții de constatare ori de sancționare a contravențiilor;
- d) persoanele prevăzute la art. 293 C. pen., respectiv, persoanele care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunțe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este

²² Al. Boroș, *Drept penal. Partea specială*, Ed. C.H. Beck, București, 2006, p. 328.

²³ V. Dobrinou, *Infracțiuni de corupție și de serviciu în V. Dobrinou ș.a., Noul Cod penal comentat. Partea specială*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 527.

dat spre soluționare de către părțile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfășoară în baza legii române ori în baza unei alte legi.

Subiectul activ al infracțiunii de luare de mită este unul calificat, reprezentat de funcționarul public sau, conform dispozițiilor art. 308 alin. (1) C. pen., de o persoană care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.

În ceea ce privește elementul material al laturii obiective, acesta se realizează printr-o acțiune de pretindere sau primire de bani sau alte foloase ce nu i se cuvin subiectului activ ori de acceptare a promisiunii unor astfel de foloase²⁴.

Astfel, pretinderea presupune solicitarea, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, a unor bani sau a altor foloase necuvenite, nefiind necesar ca solicitarea făcută în acest sens să fie și satisfăcută, primirea presupune remiterea directă sau indirectă, pentru sine sau pentru altul, de bani sau alte foloase necuvenite din inițiativa mituitului²⁵, câtă vreme acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase necuvenite presupune acordul expres sau tacit (dar neîndoielnic) al făptuitorului referitor la oferta făcută²⁶.

Noul Cod penal, spre deosebire de Codul penal din 1968 nu a mai prevăzut ca variantă a elementului material al laturii obiective la luarea de mită și nerespingerea promisiunii de bani sau alte foloase necuvenite, care presupunea lipsa unei reacții ferme de respingere a funcționarului în fața unei promisiuni de bani sau alte foloase. În ceea ce privește acest aspect, în literatura de specialitate s-au exprimat două opinii. Astfel, într-o prima opinie²⁷, se susține că „art. 289 NCP sancționează orice fel de acceptare a unei sume de bani sau de alte foloase, tacită sau expresă, astfel încât, deși nerespingerea primirii unei sume de bani ori alte foloase nu este prezentă în art. 289, persoana căreia i se oferă bani va comite infracțiunea de luare de mită, dacă acceptarea este tacită”. Într-o altă opinie²⁸, mult mai riguroasă din punct de vedere științific, s-a reținut că noul Cod penal, nemaiprevăzând drept variantă alternativă a elementului material al infracțiunii nerespingerea promisiunii de bani sau alte foloase necuvenite, a dezincriminat această modalitate de comitere a infracțiunii prevăzută de vechiul Cod penal, „în măsura în care nu se reține o acceptare tacită și neîndoielnică a promisiunii”.

O altă chestiune de noutate este și aceea că în prezent nu mai este incriminată infracțiunea de primire de foloase necuvenite reglementată de dispozițiile art. 256 VCP. Noul Cod penal prevede, în schimb, în *verbum regens* ca fapta să fie comisă „în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri”, iar nu în scopurile mai sus arătate, cum prevedea art. 254 VCP. În acest

²⁴ V. Dobrinoiu, *op. cit.*, p. 533.

²⁵ Dacă anterior primirii, făptuitorul acceptase promisiunea de primire a unor astfel de bunuri, fapta se consumă la momentul acceptării.

²⁶ M. Udriou, *Drept penal. Partea specială. Noul Cod penal*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 345.

²⁷ V. Dobrinoiu, *op. cit.*, p. 527.

²⁸ M. Udriou, *op. cit.*, p. 345.

context, literatura de specialitate²⁹ a apreciat că nu se poate vorbi despre o dezincriminare a infracțiunii de primire de foloase necuvenite, „faptele incriminate de art. 256 C. pen. (vechiul Cod penal – *n.n.*, *A.F.-M.*) regăsindu-se în conținutul constitutiv al infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 289 NCP”.

Deși măsura de siguranță a confiscării speciale este reglementată de art. 112 C. pen., legiuitorul a înțeles să o prevadă în mod expres și în art. 289 alin. (3), care prevede că „bani, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent”. Așa cum rezultă din textul legal antecitat, pentru a putea fi confiscate, banii sau orice alte bunuri trebuie să fi fost primite efectiv, neputând fi confiscate cele doar promise mituitului. De asemenea, conform dispozițiilor art. 112¹ alin. (1) lit. m) C. pen., instanța va putea dispune măsura de siguranță a confiscării extinse în cazul săvârșirii infracțiunii de luare de mită.

3.2. Darea de mită este reglementată de art. 290 NCP, fiind incriminată o variantă tip (în art. 290 C. pen.) și una atenuată (în art. 308 C. pen.).

Art. 290 alin. (1) C. pen. definește darea de mită ca fiind „promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289”, pedeapsa fiind închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 308 C. pen., ca și în cazul luării de mită, prevede că, dacă fapta este comisă de o persoană sau în legătură cu o persoană „care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice”, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.

Așa cum a arătat și literatura de specialitate³⁰, „darea de mită se caracterizează printr-o acțiune de corupere exercitată de un particular asupra unui funcționar public sau a unei persoane cu atribuții de serviciu în serviciul unui funcționar public asimilat sau oricărei persoane juridice”.

Subiectul activ al infracțiunii nu este unul circumstanțiat, fapta putând fi comisă de către orice persoană care îndeplinește condițiile generale de vârstă și responsabilitate cerute de lege și în toate formele de participare penală.

În ceea ce privește elementul material al laturii obiective, acesta constă în trei variante alternative – promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase –, fiecare putând fi realizată atât direct de către mituitor, cât și indirect, prin intermediul unei persoane interpușe, care dobândește, astfel, calitatea de complice.

Promiterea de bani sau alte foloase necuvenite se poate realiza verbal sau în scris, expres sau implicit, nefiind necesar ca bunurile promise să fie prezentate mituitului, neavând relevanță pentru calificarea faptei dacă promisiunea este sau nu acceptată de destinatar. Oferirea de bani sau alte foloase necuvenite, spre deosebire de promitere, presupune ca bunurile oferite să fie înfățișate mituitului, neavând, de asemenea, importanță dacă oferta a fost sau nu acceptată. Darea presupune, însă, remiterea

²⁹ *Ibidem*, p. 341.

³⁰ V. Dobrinoiu, *op. cit.*, p. 541.

efectivă a banilor sau a foloaselor necuvenite, precum și primirea acestora, direct sau indirect, de către mituit³¹.

Din analiza textului de incriminare al art. 290 alin. (1) C. pen. rezultă că pentru existența infracțiunii de dare de mită trebuie întrunite patru condiții. Astfel, prima condiție constă în aceea că promisiunea, oferirea sau darea trebuie să aibă ca obiect bani sau alte foloase. A doua condiție este aceea că banii sau foloasele să fie necuvenite mituitului, adică să nu fie datorate, să aibă un caracter retributiv pentru un act determinat. A treia condiție presupune ca banii sau foloasele să fie date, oferite sau promise mituitului sau altei persoane, nefiind necesar ca banii sau foloasele să fie destinați celui mituit. A patra condiție vizează ca actul pentru care se dă mita să fie în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle de serviciu ale mituitului sau să fie în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri³². Prin urmare, nu interesează dacă actul în vederea căruia se dă mita este unul licit sau ilicit.

Noua reglementare incriminatorie, spre deosebire de vechiul Cod penal, care cerea ca promiterea, oferirea sau darea de bani sau alte foloase să se fi realizat înaintea îndeplinirii actului sau a neîndeplinirii acestuia ori cel mai târziu în timpul îndeplinirii îndatoririlor de serviciu, pretinde doar ca fapta să fie săvârșită „în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri”.

Art. 290 C. pen. reglementează în alin. (2) o cauză de neimputabilitate, iar în alin. (3) o cauză de nepedepsire.

Astfel, conform art. 290 alin. (2), „fapta prevăzută nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita”, iar conform alin. (3) al aceluiași articol, „mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta”. În aceste situații, conform alin. (4), banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3). Prin urmare, nu vor fi restituiți banii sau bunurile date anterior denunțului, care vor fi supuși confiscării.

Alin. (5) prevede *expressis verbis* că „banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent”.

3.3. Traficul de influență este incriminat de art. 291 C. pen. Legiuitorul penal român a opta pentru o incriminare disociată a traficului de influență și a cumpărării de influență, cu toate că, în Convenția penală privind corupția în art. 12 traficul de influență este definit ca fiind „fapta de a propune, de a oferi sau de a da, direct ori indirect, orice folos necuvenit, cu titlu de remunerație, oricui afirmă sau confirmă că este capabil să

³¹ M. Udroi, *op. cit.*, p. 353.

³² V. Dobrinoiu, *op. cit.*, p. 545.

exercite o influență în luarea unei decizii de către oricare dintre persoanele vizate de art. 2, art. 4-6 și de art. 9-11, indiferent dacă folosul necuvenit este pentru sine sau pentru altcineva, precum și fapta de a solicita, de a primi sau de a accepta oferta ori promisiunea, cu titlu de remunerație, pentru o astfel de influență, indiferent dacă influența este sau nu este exercitată ori dacă influența presupusă produce sau nu produce rezultatul dorit”.

Conform dispozițiilor art. 291 C. pen., traficul de influență constă în „pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri”, pedeapsa prevăzută de lege fiind închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 291 alin. (1) reglementează varianta tip a infracțiunii de trafic de influență, art. 7 din Legea nr. 78/2000, republicată, reglementând varianta agravată, în aceleași condiții, care țin de calitatea subiectului activ, ca și în cazul luării de mită, astfel că asupra acestora nu vom mai reveni. De asemenea, art. 308 alin. (1) C. pen., ca și în cazul celorlalte infracțiuni de corupție, reglementează o variantă atenuată.

În ceea ce privește subiectul activ al infracțiunii, acesta nu este circumstanțiat, decât în cazurile prevăzute de art. 7 din Legea nr. 78/2000, republicată.

Elementul material al laturii obiective a acestei infracțiuni constă în acțiunea de traficare a influenței care se poate realiza în una dintre următoarele variante alternative: pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri. Prin urmare, actul pentru a cărui îndeplinire, neîndeplinire, urgentare sau întârziere trafichează influența poate fi unul legal sau ilegal.

Literatura de specialitate³³ a sintetizat trei cerințe esențiale necesare pentru existența infracțiunii. În primul rând, făptuitorul trebuie să aibă o influență reală sau să lase să se creadă că are influență asupra funcționarului, această influență fiind, de altfel, motivul determinant al acțiunii cumpărătorului de influență. În al doilea rând, făptuitorul trebuie să promită că îl va determina pe funcționarul public să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri. Este îndeplinită această cerință chiar dacă funcționarul public nu este nominalizat explicit, dar se face referire la organul statului, instituția publică sau orice altă persoană juridică din care face parte funcționarul care are competența de a sau de a nu efectua actul, nefiind, în schimb, în prezența infracțiunii de trafic de influență, ci a celei de înșelăciune atunci

³³ V. Dobrinou, *op. cit.*, p. 554-556; M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 357-358.

când se pretinde că influența ar urma să fie exercitată pe lângă un funcționar necompetent. În al treilea rând, fapta trebuie să fie săvârșită înainte sau concomitent cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle de serviciu ale funcționarului public, respectiv, anterior sau concomitent cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri.

Dacă pretinderea sau primirea de bai sau alte foloase are loc după îndeplinirea actului, se va reține infracțiunea de înșelăciune. De asemenea, dacă traficantul de influență oferă bani sau alte foloase necuvenite funcționarului public pentru îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle de serviciu ale funcționarului public, respectiv, pentru îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se va reține în concurs infracțiunea de trafic de influență cu infracțiunea de dare de mită³⁴.

Ca și în cazul celorlalte infracțiuni de corupție, conform art. 291 alin. (2) C. pen., banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

3.4. Cumpărarea de influență este incriminată de art. 292 C. pen. în varianta tip și de art. 308 C. pen. în varianta atenuată.

Astfel, constituie varianta tip a acestei infracțiuni „promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri”, pedeapsa prevăzută fiind închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Ca și în cazul celorlalte infracțiuni, conform art. 308 C. pen., limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime atunci când fapta este săvârșită de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.

Alin. (2) al art. 292 C. pen. reglementează o cauză de nepedepsire în situația în care făptuitorul denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta. Așa cum s-a arătat în literatura de specialitate³⁵, rațiunea instituirii acestei cauze de nepedepsire este dublă. Pe de o parte, a fost avut în vedere faptul că, din moment ce făptuitorul se autodenunță, înseamnă că acesta regretă fapta comisă, iar, sub raportul persoanei sale, nu mai prezintă un pericol social accentuat. Pe de altă parte, legiuitorul a luat în considerare interesul descoperirii și sancționării celor care se fac vinovați de trafic de influență, precum și interesul prevenirii unor asemenea fapte prin insuflarea temerii celor care ar fi tentați să își trafice influența că vor fi denunțați.

³⁴ M. Udriou, *op. cit.*, p. 358.

³⁵ V. Dobrinoiu, *op. cit.*, p. 563.

În această ipostază, similar cauzei de nepedepsire de la infracțiunea de dare de mită, legiuitorul a prevăzut în alin. (3) al art. 292 C. pen. că banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin. (2).

De asemenea, în conformitate cu dispozițiile alin. (4), banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent, fiind, deopotrivă, aplicabile și dispozițiile art. 112¹ C. pen. care reglementează confiscarea extinsă.

4. Infracțiunile asimilate celor de corupție

Aceste infracțiuni sunt reglementate în art. 10-13² din Legea nr. 78/2000, republicată, textele cunoscând modificări recente prin Legea nr. 187/2012, intrată în vigoare la 1 februarie 2014.

4.1. Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 10 din precitata lege, constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

a) stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală, a bunurilor aparținând operatorilor economici la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, comisă în cadrul acțiunii de privatizare ori de executare silită, de reorganizare sau lichidare judiciară ori cu ocazia unei operațiuni comerciale, ori a bunurilor aparținând autorității publice sau instituțiilor publice, în cadrul unei acțiuni de vânzare a acestora sau de executare silită, săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară;

b) acordarea de subvenții cu încălcarea legii sau neurmărirea, conform legii, a respectării destinației subvențiilor;

c) utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice.

Subiectul activ al infracțiunilor reglementate de art. 10 este unul calificat, fiind reprezentat de persoana care are atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară.

În ceea ce privește infracțiunea reglementată de art. 10 lit. a), din modul de redactare a textului de lege rezultă că latura obiectivă a infracțiunii o reprezintă acțiunea de a stabili o valoare diminuată, comisă în cadrul acțiunii de privatizare ori de executare silită, de reorganizare sau lichidare judiciară ori cu ocazia unei operațiuni comerciale, fapta fiind săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară. Pentru a avea valență juridică infracțională este necesar ca actul de conduită ilegală să fie opera voinței directe a făptuitorului, prin care acesta prevede rezultatul acțiunii și urmărește

producerea acestuia, legiuitorul condiționând existența infracțiunii de existența unui scop, incluzându-l expres în conținutul infracțiunii, acesta fiind de a obține pentru sine sau pentru altul bani, bunuri ori alte foloase necuvenite³⁶.

Cu privire la noțiunea de valoare de piață, care presupune un preț negociat pe o piață liberă și concurențială, s-a arătat că aceasta este „suma estimată pentru care o proprietate va fi schimbată, la data evaluării, între un cumpărător decis și un vânzător hotărât, într-o tranzacție cu preț determinat obiectiv, după o activitate de marketing corespunzătoare, în care părțile implicate au acționat în cunoștință de cauză, prudent și fără constrângere”³⁷.

În cazul infracțiunii prevăzute de art. 10 lit. b), elementul material constă fie în acțiunea de acordare a unei subvenții cu încălcarea normelor legale, fie în inacțiunea de neurmărire, conform legii, a respectării destinației subvențiilor.

Prin subvenții se înțelege o formă de transferare scriptică de sume de bani în cadrul capitolului de cheltuieli curente al unui buget de la acesta către alți ordonatori de credite, prin care se asigură funcționarea instituțiilor publice, desfășurarea activității unor societăți comerciale cu capital de stat, a unor servicii publice, în genere, pentru asigurarea unor programe domeniiale, pentru satisfacerea unor necesități de natură economică, socială sau de mediu, pentru achitarea unor datorii restante sau curente, pentru executarea de lucrări și activități de interes pentru comunitățile locale, finanțarea formațiunilor politice, a acțiunilor cu caracter științific sau socio-cultural, finanțarea unor programe și proiecte interetnice sau pentru acoperirea unor diferențe de prețuri și tarife.

În ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 10 lit. c), elementul material constă în utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice.

4.2. Art. 11 din Legea nr. 78/2000 incriminează fapta persoanei care, având sarcina de a supraveghea, a controla, a reorganiza sau a lichida un operator economic privat, îndeplinește pentru acesta vreo însărcinare, intermediază ori înlesnește efectuarea unor operațiuni comerciale sau financiare ori participă cu capital la un asemenea operator economic, dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect un folos necuvenit, pedeapsa fiind închisoarea de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi. Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a fost săvârșită într-un interval de 5 ani de la încetarea însărcinării, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă.

Textul art. 11 a fost modificat de art. 79 pct. 7 al Legii nr. 187/2012, căpătând o exprimare mult mai clară. El reglementează o variantă tip a infracțiunii în alin. (1) și o

³⁶ D. Ciuncan, *Prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Legea nr. 78/2000 annotată și comentată*, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 229.

³⁷ Ibidem, p. 237. Același autor susține că valoarea de piață este o estimare a prețului care ar trebui obținut la o vânzare, la data evaluării, aceasta fiind o reprezentare a prețului asupra căruia un cumpărător și un vânzător ar trebui să cadă de acord, într-un anumit moment.

variantă atenuată în alin. (2), în acest caz, împrejurarea care atrage răspunderea atenuată ținând de momentul la care este săvârșită fapta, respectiv, „într-un interval de 5 ani de la încetarea însărcinării”.

Subiectul infracțiunii este unul circumstanțiat, fiind reprezentat de persoana care are „sarcina de a supraveghea, a controla, a reorganiza sau a lichida un operator economic privat”, acesta având, de regulă, calitatea de funcționar public, în sensul art. 175 alin. (2) C. pen.

4.3. Art. 12 prevede ca infracțiuni sancționate cu pedeapsa închisorii de la 1 la 5 ani următoarele fapte:

a) efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale;

b) folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații.

Ca și în cazul infracțiunii reglementate de art. 10 din aceeași lege, existența infracțiunii este condiționată de existența unui scop, reprezentat de obținerea pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite.

4.4. Art. 13 prevede că este infracțiune fapta persoanei care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial, de a folosi influența ori autoritatea sa în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite, pedeapsa fiind închisoarea de la 1 la 5 ani. Infracțiunea are un subiect activ calificat, putând comite infracțiunea doar o persoană care îndeplinește o funcție de conducere în cadrul persoanelor juridice expres prevăzute de textul de incriminare și anume: într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial.

4.5. Art. 13¹ nu conține o incriminare distinctă, agravând răspunderea penală pentru infracțiunea de șantaj prevăzută de art. 207 C. pen., în cazul în care în comiterea acesteia „este implicată o persoană dintre cele prevăzute la art. 1”, limitele speciale ale pedepsei fiind majorate cu o treime.

4.6. Art. 13² reglementează, de asemenea, în cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției prevăzute de art. 297 și, respectiv, de art. 300 C. pen., o cauză de agravare generată de obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit. Și în această situație, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

Art. 15 din Legea nr. 78/2000, republicată prevede că în cazul tuturor infracțiunilor asimilate celor de corupție tentativa se pedepsește.

5. Concluzii

Intrarea în vigoare a noului Cod penal a adus un plus de rigoare și concizie reglementării infracțiunilor de corupție. De asemenea, modificările aduse prin Legea nr. 187/2012 au eliminat paralelismul reglementar existent anterior prin scindarea incriminării între vechiul Cod penal și Legea nr. 78/2000, care în prezent reglementează în art. 7 doar o variantă agravată a luării de mită și a traficului de influență și în art. 10-13² infracțiunile asimilate celor de corupție.

De asemenea, este inspirată adoptarea modelului francez în ceea ce privește luarea de mită cu referire la eliminarea condiției anteriorității săvârșirii faptei în raport cu îndeplinirea actului de serviciu, ceea ce a dus la eliminarea unei incriminări distincte a primirii de foloase necuvenite, însă acest sistem nu a fost transpus în ceea ce privește traficul de influență.

În prezent, chiar dacă nu străin de critici, România are un sistem incriminator în materia infracțiunilor de corupție care a transpus în dreptul intern dispozițiile Convenției penale privind corupția, intrate în vigoare la data de 1 iulie 2002, ratificate de România prin Legea nr. 27/2002.